Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia:
Brașovŭ, piața mare Nr. 30.

Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimetŭ.

INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașovŭ și la următórele Birourĭ de anunciuri: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik*, *J. Dannebcr*, în Budapesta: *A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat*; în Bucurescĭ: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann.*

Prețulu insertiunilorŭ: o seria garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LVIII.

„Gazeta" iese în fiă-care ḑi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe anŭ.

Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.

Abonamentulŭ pentru Brasovŭ
a administrațiune, piața mare, Têrgulŭ Inului Nr. 30 etagiulŭ I.: pe unu anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atâtŭ abonamentele câtŭ și insertiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 71. Brașovŭ, Joi, 30 Martie (11 Aprilie) 1895.

Nou abonamentŭ
la
GAZETA TRANSILVANIEI

Cu 1 Aprilie 1895 st. v.
se deschide nou abonamentŭ la care învitămŭ pe toțĭ amicii și sprijinitorii fóiei nóstre.

Prețulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe unŭ anŭ	12 fl.
pe șése lunĭ	6 fl.
pe trei lunĭ	3 fl.

Pentru România și străinătate:

pe unŭ anŭ	40 francĭ
pe șése lunĭ	20 „
pe trei lunĭ	10 „

Abonamente la numerele cu data de Dumineca:

Pentru Austro-Ungaria:

pe unŭ anŭ	**2 fl.**
pe șése lunĭ	**1 fl.**

Pentru România și străinătate:

pe unŭ anŭ	**8 francĭ**
pe șése lunĭ	**4 „**

Abonarea se póte face mai ușorŭ prin **mandate postale.**

Administrațiunea
„Gazetei Transilvaniei".

Sibienii și cabinetulŭ Banffy.

Brașovŭ, 29 Martie v. 1895.

Din Sibiiu ne sosesce o scire, care aruncă o lumină drastică asupra stărilorŭ desolate, în care se află de presentŭ conducerea afacerilorŭ nóstre publice naționale.

Acéstă scire ne spune scurtŭ și cuprindĕtorŭ, că guvernulŭ Banffy a fostŭ felicitatŭ *unanimŭ* de congregația estra-ordinară de erĭ a comitatului Sibiiu.

Nu s'a aflatŭ din cei vr'o 18 membrii românĭ aleșĭ și din cei vr'o 20—24 membri românĭ viriliștĭ ai representanței comitatense nicĭ unulŭ, care sĕ-șĭ redice glasulŭ pentru apĕrarea onórei stégului naționalŭ și sĕ'lŭ feréscă chiar și numai de umbra prepusului, că ar puté fi închinatŭ unde-va în vr'unŭ colțŭ alŭ țĕrii, necum într'unŭ centru românescŭ ca Sibiiulŭ, unui guvernŭ ca acela alŭ lui Banffy.

Nu s'a aflatŭ nicĭ unulŭ, ḑicemŭ, dintre membrii românĭ ai congregației ca sĕ'șĭ facă datoria față cu numĕrósa poporațiune română a comitatului Sibiiu, pentru că cu toții au strălucitŭ prin absența lorŭ.

Unde au fostŭ déră membri românĭ comitatensĭ? Fiă-care a primitŭ învitarea în scrisŭ și ordinea de ḑi și a trebuitŭ sĕ scie, ce se va petrece în congregațiă. Cum de nu s'a găsitŭ nicĭ unulŭ măcarŭ, care sĕ aibă curiositatea de a sci ce se lucréză acolo?

Unde au fostŭ leaderii ḑiarului care se laudă, că elŭ singurŭ posede „deplina încredere" a celorŭ ce, ḑice-se, „au moștenitŭ comitetulŭ intemnițatŭ" și carĭ, când se tratéză de a conferĭ c'unŭ Jeszenszky, nu se absentéză? De ce n'au atrasŭ celŭ puținŭ atențiunea publică asupra acestei congregații? Unde au fostŭ mai alesŭ membrii comitetului municipalŭ electoralŭ?

Póte sĕ le fiă óre indiferentŭ fruntașilorŭ românĭ din Sibiiu, décă în urma votului unanimŭ de erĭ alŭ congregației, guvernamentalii din Sibiiu vorŭ fi depeșatŭ la Budapesta, că Românii nicĭ nu s'au arătatŭ și că acésta ar fi o dovadă, că au capitulatŭ și că i-a succesŭ regimului maghiarŭ de a-i terorisa?

Și óre credŭ ei, că administrația săsescă a comitatului, care de unŭ timpŭ încóce pare că caută din adinsŭ prilegiulŭ de a'șĭ câștiga merite în înfrênarea pretinselorŭ „agitațiunĭ", se va gena de a face acésta?

Tocmai în aceste momente, față cu prigonirile, ce s'au pusŭ în scenă în întregŭ comitatulŭ Sibiiului, când a ajunsŭ lucrulŭ până acolo ca sĕ fiă destituițĭ primarii dela sate, pentru că n'au denunțatŭ pe cutare „agitatorŭ", când se têrescŭ înaintea tribunalelorŭ și femei și când se urmărescŭ ómenii chiar și pentru câte unŭ toastŭ ținutŭ în cercŭ restrînsŭ familiarŭ, nu în publicŭ, la câte o nuntă séu altă petrecere casnică, era de datoria fruntașilorŭ românĭ din Sibiiu de a se folosi de ocasiune spre a blama unŭ regimŭ violentŭ și terorisŭ ca acesta.

Acuma, mai multŭ ca orĭ și când, trebuia déră sĕ rĕsune în sala congregațiunei glasulŭ protestătorŭ alŭ Românilorŭ Sibiienĭ.

Cumcă acésta nu s'a întêmplatŭ este fórte întristătorŭ, cu atâtŭ mai întristătorŭ și durerosŭ, cu câtŭ aparițiunile de feliulŭ acesteia considerândŭ și rolulŭ, ce'lŭ au Românii Sibiienĭ în politica nóstră națională, denotă o mare destrăbălare, o decadență și unŭ regresŭ în viața nóstră publică.

A descoperĭ causele rĕului și a pune degetulŭ pe buba urîtă, care amenință a infecta întregŭ organismulŭ nostru naționalŭ, este adĭ datoria cea mai de frunte a celorŭ, carĭ voiescŭ sĕ servéscă causa conscienţiosŭ și cu desinteresare.

Sașii și naționalitățile.

Sub titlulŭ „*Schimbare de sistemŭ*", organulŭ Sașilorŭ tinerĭ „*Kronstädter Zeitung*" din locŭ publică unŭ articulŭ mai lungŭ, în care se cuprindŭ unele mărturisirĭ, ce caracteriséză viu încurcătura și strîmtórea, în care se află Sașii tinerĭ, vrêndŭ sĕ facă oposițiă în direcția schimbărei actualului sistemŭ de guvernare, pe basa programului poporalŭ săsescŭ dela 1890, care în fondŭ nu conține, decâtŭ o capitulațiune deghisată înaintea sistemului domnitorŭ.

După ce se silesce a se apĕra în contra imputării, că Sașii tinerĭ prin schimbarea sistemului arŭ tinde la nimicirea partidei liberale, favorisândŭ mișcarea în contra pactului dela 1867, și că s'ar fi depărtatŭ de programulŭ săsescŭ dela 1890, „Kron. Ztg" încheiă articululŭ sĕu ast-felŭ:

Voimŭ sĕ motivămŭ acum pe scurtŭ, întru câtŭ putemŭ noi sĕ ne promitemŭ și succese în favorulŭ schimbului de sistemŭ din eșirea deputaților noștri din partidulŭ liberalŭ. Ce ar însĕmna acéstă eșire? O demonstrațiune energică a poporului săsĕscŭ contra șovinismului maghiarŭ alŭ bărbațilorŭ dela regimŭ și alŭ aderenților lorŭ; o demonstrațiune, căreia i s'ar da atențiune și afară de marginile patriei nóstre; o demonstrațiune, care înainte de tóte ar îmbunătăți posițiunea celorlalte naționalitățĭ nemaghiare și în favorulŭ nostru, cu atâtŭ mai multŭ, cu câtŭ aceste din urmă nu ar mai puté fi puse înaintea ochilorŭ Europei, ca elemente absolutŭ nemulțămite și distrugătóre, față cu Sașii mulțămițĭ.

Prin eșirea nóstră din partidulŭ liberalŭ decĭ, cestiunea naționalităților din Ungaria ar câștiga multŭ în însĕmnătatea ei; cu eșirea nóstră din partidulŭ guvernului ar fi închisŭ cerculŭ naționalităților nemaghiare, și resolvarea cestiunei naționalităților s'ar impune ca o necesitate în modulŭ celŭ mai eclatantŭ rasei domnitóre. E evidentŭ, de ce guvernulŭ s'a arătatŭ așa gata de-a oferi poporului săsĕscŭ tóte acele promisiunĭ și „garanții" góle. Elŭ scie și o simte instinctivŭ, că în momentulŭ, când poporulŭ săsĕscŭ se va lăsa de ținuta sa prietinéscă față cu guvernulŭ, cestiunea naționalităților va întra într'o nouă fasă, care trebue sĕ ducă la resolvarea ei, de óre-ce atuncĭ va sta totalitatea naționalităților nemaghiare față 'n față cu șovinismulŭ domnitorŭ, și va pretinde cu mai multă energiă lumina și aerulŭ nece-

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

Amŭ perdutŭ!

Narațiune istorică, de *Fr. Holzer.*

(3) (Urmare).

Lady Grafton se urcă în trăsura ei, ce-o aștepta afară la pórtă și poruncise vizitiului s'o ducă acasă. Când trăsura cârnì într'o stradă strîmtă, ea se întâlnì cu o cétă de marinarĭ bețĭ, de lucrătorĭ și alțĭ ómenĭ, alŭ cărorŭ esteriorŭ nu era tocmai atrăgĕtorŭ.

Unulŭ din acéstă cétă, unŭ lucrătorŭ din schela regéscă, se apropiă de trăsura, în care ședea Lady, aruncă o privire în ea și strigă: „Goddam! In acéstă trăsură șéde una din acele misterióse frumsețĭ, carĭ tot-déuna pórtă mască!"

— „Așa sĕ-mĭ ajute Sf. Patrichie!" strigă unŭ alŭ doilea. „Astăḑĭ ea trebue sĕ ne arate frumseța ei!"

Și le succese deja sĕ facă, ca trăsura sĕ stea pe locŭ.

— „La dracu!" strigă unŭ alŭ treilea. „De ce numai domnii cei finĭ sĕ aibă tot-déuna din tóte!"

Și ceialalțĭ împresurară acuma trăsura, așa că nu mai era cu putință, ca ea sĕ mâne mai departe.

— „Josŭ cu masca!" strigă céta.

Lady Grafton se făcea, că nu aude strigătele mulțimei.

— „Dă-țĭ numai josŭ masca cu binele, căcĭ la din contră ițĭ vomŭ lua-o cu forța!" strigă o voce din mijloculŭ cetei, și după aceea urmă unŭ sgomotŭ mare, căcĭ strigau toțĭ în corŭ: „Josŭ cu masca!"

Lady Grafton, care nu-șĭ perduse nicĭ unŭ momentŭ liniștea și curagiulŭ, era aprópe sĕ se demascheze pentru a mulcomi astfelŭ pe sĕlbaticii óspețĭ, când de-odată se auḑì o voce de bărbatŭ, care rĕsbea cu putere printre tóte celelalte. Acéstă voce strigă: „La o parte ticăloșilorŭ, căcĭ décă nu, vĕ merge rĕu! Gentlemenĭ, venițĭ la mine, căcĭ avemŭ sĕ scăpămŭ o damă, ce nu se póte apĕra!"

Acéstă strigare venì dela unŭ oficerŭ, dela unŭ adevĕratŭ uriașŭ, care era mai înaltŭ cu unŭ capŭ, decâtŭ toțĭ cei adunațĭ. Și fără a se mai gândi multŭ, elŭ scóse sabia din técă și lovì cu tăișulŭ ei fără milă în drépta și'n stânga.

Pentru a-i da ajutorŭ 'i se alăturară mai mulțĭ nobilĭ și alțĭ bărbațĭ tinerĭ. Toțĭ își scóseră săbiile și se repeḑiră asupra mulțimei, care n'a resistatŭ, decâtŭ numai câte-va momente. Indată mulțimea se împrăștià și se perdù în tóte părțile. Dér și pe partea apĕrătorilorŭ frumósei Lady se întêmplase, ca unulŭ se fiă rănitŭ. Acesta a fostŭ unŭ june, de-unŭ exteriorŭ aprópe femeninŭ, cu formele corpului delicate. Elŭ căpĕtase o împunsĕtură în partea dréptă, care sângera, dér care din norocire nu era periculósă.

Oficerulŭ pășì lângă trăsură și ḑise: „Mylady, trăsura vóstră póte merge mai departe!"

— „'Țĭ mulțumescŭ ferbinte, domnule, pentru ajutorulŭ d-tale!" ḑise Lady Grafton. „Dér te rogŭ spune-mĭ numele d-tale, ca sĕ sciu totușĭ, cui am sĕ-i mulțumescŭ".

— „Numele meu nu-i de nicĭ o însĕmnătate aicĭ, Mylady", rĕspunse oficerulŭ. „Décă însĕ vréi cu orĭ-ce prețŭ sĕ fi mulțumitóre, atuncĭ este aicĭ unulŭ, care are mai mare dreptŭ la acésta, decâtŭ mine. Este unŭ tînĕrŭ, care a fostŭ rănitŭ de unulŭ dintre aceștĭ cloțanĭ. Ia-lŭ în trăsura d-tale, Mylady, și du-lŭ până la locuința sa. O merită, pentru-că s'a luptatŭ vitejesce!"

— „Sĕ fiă după cum doresci, domnule", rĕspunse Lady Grafton, și se ridică sĕ se scobóre din trăsură, pe când oficerulŭ îi ajuta la acésta.

— „Ḑĕu lui Dumneḑĕu, Mylady", ḑise uriașulŭ, „eștĭ mai ușóră decâtŭ sabia mea! Dér étă vulneratulŭ nostru!"

Lady Grafton privì asupra lui și recunoscù în tênĕrulŭ vulneratŭ pe actorulŭ Nathaniel Field, unŭ membru alŭ trupe lui Shakespeare; elŭ era acela, care poimâne trebuia sĕ debuteze înaintea reginei ca „Iulia".

Indată ea îlŭ întrebă: „Cum ițĭ merge, domnule?"

— „Rana mea nu este adâncă, Mylady, dér sângeréză tare".

— „E ușorŭ de ajutatŭ", ḑise oficerulŭ întrerumpêndŭ conversația. „Mylady, binevoițĭ numai a-i împrumuta batista vóstră!"

Dama îi dete batista ei scumpă. Oficerulŭ o luà în mână și ḑise cătră Field: „Étă, amice! Astupă-țĭ cu acestŭ rociu de painginŭ bine rana și acum urcă-te iute în trăsură".

Lady Grafton se așeḑă lângă vulneratŭ și ḑise din nou cătră ofițerŭ: „Te rogŭ încă-odată pentru numele d-tale, domnule!"

sarŭ pentru viéţă. Resolvarea cestiunei naţionalităţilorŭ va urma, trebue sĕ urmeze. Se va duce în deplinire pe cale legală, în cadrulŭ sistemului de guvernare parlamentarŭ.

Numai, acela care a observatŭ în modŭ superficialŭ întêmplările din timpulŭ din urmă, póte trece cu vederea, că mişcarea naţională a acelorŭ naţionalităţĭ, carĭ până acum au dusŭ o politică pasivă, începe a cârni în acea direcţiă, ca mai curêndŭ séu mai târḑiu naţionalităţile sĕ fiă representate în parlamentŭ în numĕrŭ câtŭ sĕ póte de mare. In ḑiua, în care se va întêmpla acésta, îşĭ va lua începutulŭ rosolvarea cestiunei naţionalităţilorŭ, spre binele patriei, şi nu mai puţinŭ spre binele rasei domnitóre, a cărei superioritate în viéţa politică a Ungariei nu o atacămŭ şi nu o tragemŭ la îndoială.

CRONICA POLITICĂ.

29 Martie.

„*Correspondenţa ungară*“ anunţă din Viena, că ministrulŭ comunŭ de resbelŭ, de *Krieghammer*, în înţelegere cu ministrulŭ austriacŭ, conte *Welsersheimb*, şi cu ministrulŭ honveḑilorŭ baronŭ *Fejérváry*, a compusŭ şi statoritŭ o ordinaţiune, privitóre la **alŭ doilea anŭ de serviciu alŭ voluntarilorŭ**. Conformŭ ordinaţiunei, comandele trupelorŭ suntŭ provocate a concedia şi a transpune în reservă pe acei voluntarĭ, carĭ, deşi în primulŭ anŭ nu şi-au câştigatŭ calificaţiunea pentru de-a puté fi oficierĭ în reservă, totuşĭ în decursulŭ anului de serviciu au doveditŭ sîrguinţă şi purtare bună, şi şi-au manifestatŭ voinţa seriósă, de-a corĕspunde tuturorŭ recerinţelorŭ, pe carĭ însĕ parte din lipsa facultăţilorŭ spirituale, parte din causa scăderilorŭ fisice, nu le-au pututŭ împlini.

*

In editura Rosenbaum şi Hart din Berlinŭ a apărutŭ o broşură întitulată „**Rĕsvrătitorii clericalĭ**“ alŭ cărei autorŭ este H. de Ensian. D-lŭ Ensian îşĭ pune ca temă, de-a informa publiculŭ germanŭ asupra singuraticelorŭ fase ale luptei bisericescĭ-politice din Ungaria. Accentuéză legăturile internaţionale ale clericalismului, amintindŭ mai alesŭ influinţa partidei clericale austriace asupra partidei contelui Ferdinand Zichy. „Programulŭ partidei poporale ungare“, ḑice Ensian „a fostŭ tîrîtŭ din Austria de josŭ şi din Boemia, în Ungaria“. Mai departe discută asupra contrarietăţii, ce ar esista între agitatorii clericalĭ şi între episcopatŭ, şi în fine se nisuesce a dovedi, cum aderenţii lui Ugron şi aşa numiţii stătĕtorĭ afară de partide, parte conscienţĭ, parte inconscienţĭ facŭ servicii partidei poporale. — Din tóte aceste uşorŭ se póte vedé, că numita broşură este fĕtulŭ Jidanilorŭ din Pesta, carĭ acum şi în strĕinătate voiescŭ sĕ agite în favorulŭ scopurilorŭ lorŭ meschine, ce le urmărescŭ în noua lorŭ Palestină.

*

Câţĭ-va dintre gratulanţii austriacĭ ai lui Bismark au mersŭ în Altona, ca sĕ facă o visită generalului germanŭ *Waldersee*, care la timpulŭ sĕu era privitŭ ca urmaşŭ alŭ lui Bismark. In decursulŭ conversaţiei a venitŭ vorba şi despre armata austro-ungară, despre care Waldersee a fostŭ întrebatŭ, că se încrede dênsulŭ, că armata acésta ar puté avé succese frumóse şi în timpurĭ de grea cercare? La acésta **Waldersee a ḑisŭ despre pace şi rĕsboiu** următórele: E unŭ semnŭ de întrebare, înaintea căruia stămŭ cu toţii, fără a puté ḑice ceva. Unde suntŭ aḑĭ în Europa comandanţĭ de rĕsboiu probaţĭ? In privinţa acésta nu e absolutŭ nicĭ o siguranţă. Statele se îngrijescŭ numai de perfecţionarea armatelorŭ, celelalte fiindŭ în mâna lui Dumneḑeu şi în secretulŭ viitorului. De altmintrelea armatele *nóstre nu vorŭ ajunge curend în posiţiunea, de-a fi puse la probă.* Noi trăimŭ în epoca păcii; nu este putere, care ar dori rĕsboiulŭ, nu e domnitorŭ, care ar lua asupră-şĭ responsabilitatea. Şi acésta e fórte naturalŭ, căcĭ scimŭ cu toţii, că prima puşcătură, afară dóră de Anglia, ar coperi cu flacărĭ întrégă Europa. Esistă óre unŭ omŭ atâtŭ fără de Dumneḑeu, încâtŭ pentru unŭ câştigŭ problematicŭ, séu pentru o gloriă de arme deşartă, sĕ vré a pune tóte în pericolŭ? Afară de acestea, statele au atâte neajunsurĭ cu afacerile interne, încâtŭ nicĭ unulŭ n'are plăcere de a începe rĕsboiu.

*

„*Agentia Stefani*“ anunţă din Viena, că guvernulŭ bulgarŭ din nou e pe cale sĕ întreprindă paşĭ, ca **prinţulŭ Ferdinand sĕ fiă recunoscutŭ** de puterile Europei. — Organulŭ guvernului bulgarŭ „*Progress*“ anunţă, că comisiunea pentru ancheta parlamentară, a hotărîtŭ *punerea sub acusă a lui Stambulov.*

*

Din Waschington se depeşéză, că preşedintele republicei nord-americane, **Cleveland** a declaratŭ, că sub nicĭ o condiţiune nu mai primesce a treia óră, sĕ fiă candidatŭ ca *preşedinte.*

Congregaţia din Sibiiu.

(Raportŭ specialŭ alŭ „Gaz. Trans.“)

Sibiiu, 9 Aprilie n. Astăḑĭ s'a ţinutŭ aicĭ congregaţia estra-ordinară a comitatului Sibiiu. Ordinea de ḑi cuprinde 124 obiecte, care de care mai importante pentru Românii, carĭ formézā doue treimĭ a poporaţiunii comitatului. Unulŭ din aceste puncte însĕ este de interesŭ generalŭ: *anunţarea membrilorŭ cabinetului Banffy despre intrarea lorŭ în oficiu.* Comisiunea permanentă, care are şi membri românĭ „naţionaliştĭ dela rudă“, a propusŭ, ca acésta *sĕ se ia la cunoscinţă.* Lucru în sine neesplicabilŭ. Mai neesplicabilŭ şi scandalosŭ este însĕ, că **nimenĭ dintre membrii românĭ n'a luatŭ parte la congregaţiă**, şi aicĭ, în contra propunerei comisiunei permanente, la propunerea fişpanului *G. Thalmann*, pe care a declarat'o de a sa d lŭ *Dr. Carol Wolff*, s'a hotărîtŭ, ca nu numai sĕ se ia la cunoscinţă întrarea în funcţiă a cabinetului Banffy, ci sĕ se trimită *o adresă de adio membrilorŭ fostului cabinetŭ Wekerle* şi **o adresă de felicitare** — auḑiţĭ! — **cabinetului Banffy!** Unŭ singurŭ vorbitorŭ a fostŭ, din motive de formă, pentru propunerea comisiunei permanente, secretarulŭ Universităţii săsescĭ d-lŭ *Carl Bock*, bănuitŭ de a fi „verde“ (Sas tînĕrŭ); dênsulŭ a rĕmasŭ însĕ singurŭ.

Lumea românéscă e indignată de atitudinea nepăsĕtóre, a membrilorŭ românĭ ai congregaţiei şi se întrébă, décă nu cumva a contribuitŭ la acésta şi visita lui Jeszenszky.

SCIRILE ḐILEI.

29 Martie.

Kulturegylet-ulŭ de dincolo de Dunăre şi-a ţinutŭ adunarea generală la 7 Aprilie. Preşedintele Széll Kálmán, în vorbirea de deschidere, îşĭ esprimă părerea de rĕu, că s'au presentatŭ puţinĭ membri la adunare şi că resultatele dobêndite în anulŭ trecutŭ „nu suntŭ strălucite“, ceea ce, după preşedintele, este a-se atribui agitaţiunilorŭ politice din decursulŭ anului. Cu tote acestea, în decursulŭ anului încă a înfiinţatŭ „Kulturegylet“-ulŭ patru Kişdedovurĭ, a organisatŭ cursurĭ pentru împletitulŭ coşercilorŭ, a împărţitŭ premii între învĕţătorii şi şcolarii, carĭ facŭ mai mare progresŭ în limba maghiară şi a pornitŭ în tótă ţéra o mişcare pentru înfiinţarea de bibliotecĭ poporale. A făcutŭ şi o statistică, după care în anii din urmă au emigratŭ din acelŭ ţinutŭ peste 7000 de persóne muncitóre. S'a primitŭ, în fine, propunerea preşedintelui, de-a se înfiinţa din partea comitetului centralŭ filiale în tóte părţile, unde până acum nu s'au înfiinţatŭ asemenea filiale independente, carĭ sĕ aibă celŭ puţinŭ 500 membri.

—o—

Ḑiaristica din Transilvania şi Ungaria în 1895. După o statistică mai nouă unguréscă, în Transilvania şi Ungaria aparŭ în timpulŭ de faţă 1003 reviste şi ḑiare. Dintre acestea, în *limba maghiară* aparŭ 806 (mai multŭ cu 71 ca în anulŭ trecutŭ) şi anume: 36 politice cotidiane, 56 politice sĕptĕmânale, 10 enciclopedice ilustrate, 43 bisericescĭ şi scolare, 28 beletristice. 9 umoristice, 200 de specialitate etc. Din numĕrulŭ totalŭ alŭ revistelorŭ şi ḑiarelorŭ unguresci, 428 aparŭ în Budapesta, ér 374 în provinciă. La acestea mai suntŭ socotite şi alte 4 ḑiare, ce le au Ungurii în streinătate (1 la Viena, 1 la Cleveland şi 2 la Newyork.) Ḑiare şi reviste *în limba română:* 19 (mai multe cu 2 ca la începutulŭ anului trecutŭ); în limba *germană* 128 (mai multe cu 1); în limba *slavă* 128 (+2); în l. *italiană* 3 (+1); în l. francesă: 2; în l. *jidovéscă* 1. Totalulŭ ḑiarelorŭ, ce aparŭ în limba nemaghiară, este 197. După acéstă statistică, totŭ la 913 locuitorĭ, carĭ vorbescŭ limba maghiară, se vine unŭ ḑiarŭ unguresc; totŭ la 15,648 de Germanĭ unŭ ḑiarŭ; totŭ la 46,545 Slavĭ unŭ ḑiarŭ şi *totŭ la 152,324 Românĭ unŭ ḑiarŭ românescŭ.*

—o—

Miseria în comitatulŭ Moşonŭ. In 11 comune din comitatulŭ Moşonŭ, în urma secetelorŭ şi a esundărilorŭ, s'a produsŭ o miseriă atâtŭ de mare, în câtŭ este neasemĕnată cu a celorŭ din Alföld. Ómenii au începutŭ sĕ móră de fóme şi nicĭ unŭ mijlocŭ de traiu nu mai esistă pentru bieţii nenorociţĭ. Se ḑice, că ministrulŭ de interne a trimisŭ pe cale telegrafică 1000 fl. pentru a scăpa pe ómenĭ din gura fómetei, ér archiducele Fridericŭ li-a dăruitŭ 100 măjĭ metrice de făină din móra domeniului de la Magyar-Óvár. Starea bieţilorŭ ómenĭ este cu atâtŭ mai desperată, că nu află nicăirĭ nicĭ unŭ felŭ de muncă.

—o—

Impĕratulŭ Wilhelm, ca scriitorŭ. Se ḑice, că împĕratulŭ Germaniei Wilhelm lucră la unŭ opŭ militarŭ, care va apăré de sub tiparŭ în ḑiua bătăliei dela Sedan (2 Septemvre) şi va conţiné numĕróse ilustraţiunĭ.

—o—

Prinţulŭ Wilhelm Montenuovo a muritŭ Sâmbăta trecută în Döbling. Decedatulŭ prinţŭ a fostŭ fiulŭ archiducesei austriace Maria Luisa, care mai întâiu a fostŭ căsĕtorită cu Napoleon I. După ce Napoleon I muri în 5 Maiu 1821, archiducesa se căsĕtori cu cavalerulŭ ei de onóre şi ministrulŭ conte Adam de Neipperg. Din acéstă căsĕtoriă se născŭ Wilhelm Montenuovo, mai înainte conte, ér dela 1864 prinţŭ. Elŭ a fostŭ între puţinii cavalerĭ ai ordinului Maria Teresia, câştigatŭ prin bravura militară dovedită în 1849 cu ocasiunea luptelorŭ contra rebelilorŭ maghiarĭ. In 1850 luptă, ca locotenentŭ-mareşalŭ, la Magenta şi Solferino, fŭ apoi numitŭ divisionarŭ în Viena, apoi comandantŭ-generalŭ în Ardélŭ şi mai târḑiu în Praga.

—o—

Tinerimea română din Orĕştie şi jurŭ arangéză o producţiune teatrală împreunată

— „Ei,' décă eştĭ aşa de curiósă, rĕspunse acesta c'unŭ surîsŭ amicabilŭ, „numele meu este Fairfax şi eu sunt, cum vedeţĭ, ofiţerŭ în armata Majestăţii Sale reginei Elisabeta“.

— „Faceţi-mĭ onórea, Mr. Fairfax, şi luaţĭ, ca dovadă a mulţumirei mele, acestŭ inelŭ de diamantŭ dela mine“.

Ḑicêndŭ acestea, Lady Grafton scóse din degetŭ unŭ inelaşŭ scumpŭ şi-lŭ dete oficerului.

Acesta primì presentulŭ şi, privindu-lŭ, începù sĕ rîdă din inimă.

— „Mylady, acestŭ inelaşŭ nu trece nicĭ măcarŭ peste unghia mea, necum sĕ între în degetŭ!“

— „Atuncĭ te rogŭ sĕ dai acestŭ inelŭ damei, pe care o iubescĭ“.

— „Minunată ideiă, Mylady! Fiă dér, şi-ţĭ mulţumescŭ din tótă inima“.

Elŭ băgà inelulŭ în buzunarulŭ mantalei sale şi ḑise către Field: „Amice, spune-mĭ unde locuescĭ; voescŭ sĕ trimitŭ la d-ta pe chirurgulŭ nostru. Credeţi-mĭ, că nu esistă alŭ doilea omŭ în lume, care sĕ scie cóse pielea ruptă, ca acesta“.

Field nu întârḑià a-şĭ arăta adresa locuinţei. Ofiţerulŭ făcù unŭ complimentŭ şi se depărtà cu paşĭ repeḑĭ.

Trăsura damei plecà acuma la locuinţa lui Field. Sosindŭ aicĭ, rănitulŭ fù dusŭ în locuinţă de câţĭ-va ai casei. Elŭ se rugà de Lady sĕ-i spună numele, ca sĕ scie, în alŭ cui serviciu şi-a trasŭ sabia. Lady Maria împlinì rugarea lui şi-i mulţumì de repeţite-orĭ pentru serviciulŭ făcutŭ. Apoi poruncì vizitiului sĕ întórcă, şi merse din nou la locuinţa lui Shakespeare. Acesta n'a fostŭ puţinŭ surprinsŭ, când a aflatŭ, că Lady Grafton voesce sĕ vorbéscă din nou cu elŭ. Elŭ merse înaintea ei şi o conduse în camera lui de lucru.

— „Te vei mira, de sigurŭ, de neaşteptata mea reapariţiune“, ḑise Lady Grafton. Am venitŭ numai sĕ-ţĭ spunŭ, că-ţĭ va fi imposibilŭ de-a împlini dorinţa Majestăţii Sale şi a representa poimâne tragedia „Romeo şi Iulia“ în palatulŭ dela St.-James“.

De acéstă descoperire poetulŭ a fostŭ şi mai surprinsŭ, ca de sosirea frumósei Lady însă-şĭ.

— „Nu înţelegŭ, Mylady“.

— „Sĕ nu fi multă vreme în neclarŭ“. Şi acum ea îi împărtăşì aventura ei, precum şi vulnerarea lui Nathaniel Field.

Shakespeare a fostŭ fórte penibilŭ atinsŭ de acéstă împărtăşire.

— „Asta-i o mare nenorocire pentru mine“, ḑise elŭ. „Regina e capriţiósă şi lesne iritabilă. Ea va face sĕ-mĭ iese pe nasŭ, décă va trebui sĕ-i anunţŭ, că representaţiunea nu se póte ţiné“.

— „Ei, acésta póte că nicĭ nu va fi de lipsă sĕ-o facĭ“, observà Lady Grafton, privindŭ cu ochii ei plinĭ de expresiune la poetŭ, alŭ cărui spiritŭ agerŭ îi gâcì îndată gândulŭ.

— „Mylady“, strigà elŭ, „vĕ înţelegŭ, voiţĭ sĕ înlocuiţĭ pe Field şi sĕ luaţĭ rolulŭ „Iuliei.“

— „Ai nimerit'o, domnule; Field a fostŭ vulneratŭ într'unŭ momentŭ, când s'a întrepusŭ pentru siguranţa mea. Abstragêndŭ dela iubirea mea de artă, mĕ îndatoréză chiar şi recunoscinţa, de a-lŭ representa la unŭ lucru, pe care elŭ acuma nu îlŭ póte aduce în deplinire“.

— „ Dér oprirea, oprirea, Mylady!“

— „Ei, décă déră nu potŭ sĕ păşescŭ pe scena englesă ca fată, îmĭ vei concede sĕ jocŭ, décă mĕ voiu presenta d-tale şi societăţii d-tale ca bărbatŭ?“

Poetulŭ surîse. Speranţa, de-a vedé pe „Iulia“ sa atâtŭ de escelentŭ representată de Lady îi însenină faţa. Cu tóte acestea însĕ elŭ avù o obiecţiune.

— „Credŭ Mylady, că unŭ publicŭ póte fi amăgitŭ, dér faţă cu actorii o astfelŭ de amăgire nu e aşa de uşóră“.

— „O, lucrulŭ este mai uşorŭ, de cum se pare. Trei probe suntŭ de-ajunsŭ, şi eu m'am orientatŭ pe deplinŭ cu rolulŭ meu şi cu actorii. Eu voiu veni îmbrăcată ca bărbatŭ, în manta şi cu spadă, pĕrulŭ mi-lŭ voiu frisa artisticŭ şi mi-lŭ voiu acoperì c'o păläriă lată. Şi décă apoi mĕ vei presenta actorilorŭ d-tale, ca colegŭ, atuncĭ aceştia de sigurŭ mĕ vorŭ considera ca atare. Şi aşa actorii d-tale, carĭ representă rolurile de femei, sémĕnă mai multŭ a fete, decâtŭ a bărbaţĭ!“

Trăsurile feţei poetului se inseninară totŭ mai multŭ. „Mylady“, ḑise elŭ esitândŭ, „chiar décă ţi-ar succede a amăgi pe actorii mei, regina şi domnii dela curte vorŭ cunósce de sigurŭ, că „Iulia“ de astă-dată a fostŭ jucată de-o fată“.

— „Domnule, eu voiu sĕ jocŭ pe Iulia c'o însufleţire, încâtŭ de sigurŭ voiu mişca inimile tuturorŭ auditorilorŭ, şi pe a reginei. Şi atuncĭ Majestatea Sa póte sĕ şi afle, că sunt o fată, o nobilă, care numai din motivele cele mai curate s'a dedicatŭ artei. Póte că atuncĭ se va nasce în ea hotărîrea, de-a delătura legile ab-

cu dansŭ, în 15 Aprilie st. n. în sala hotelului „Leulŭ de aurŭ“ (Csosz) pentru scopŭ filantropicŭ. Prețulŭ locurilorŭ: Loculŭ I. 80 cr., loculŭ II. 60 cr., parterŭ 40 cr., galeriă 20 cr. Oferte marinimóse sĕ primescŭ cu mulțumită. Programulŭ: Partea I. „Călărețulŭ“, de I. Mureșianu, corŭ bărbătescŭ; „Declamațiune“, ***. Partea II. Mediculŭ fără voiă, Comediă în 3 acte de Moliere. In pausă se vorŭ juca jocurile naționale: „Bătuta“, „Călușerulŭ“ și „Romanulŭ“.

—o—

Petrecere împreunată cu jocŭ se va da în comuna *Nușfaleu*, tractulŭ Beclénului, în castelulŭ d-lui Fischer M. în 16 Aprilŭ n. In pausă se vorŭ juca eventualŭ „Românulŭ“ și „Călușerulŭ“. Scopulŭ: ajutorarea bisericei și a scólei române gr. cat. Inceputulŭ la 7 óre séra. Intrarea de persónă 50 cr. Ofertele și suprasolvirile marinimóse se vorŭ chita cu mulțămită pe cale publică. Publiculŭ participantŭ este avisatŭ la provisiunea propriă. Comitetulŭ arangiatorŭ.

Cestiunĭ scolare în Selagiu.

(In atențiunea mai marilorŭ bisericescĭ.)

Secolulŭ alŭ 19-lea, numitŭ alŭ luminei și culturei, și-a arătatŭ opera sa reformătóre față cu tóte așeḑămintele și în tóte direcțiunile lucrărilorŭ omenescĭ. Au progresatŭ cu pașĭ giganticĭ industriile, comerciulŭ s'a desvoltatŭ în modŭ miraculosŭ, s'aŭ desvoltatŭ arțile frumóse și, — ce e isvorulŭ și fundamentulŭ la tóte — a înaintatŭ sciința și cultura. A venitŭ lumea și la ideia, că lumina sciinței este firulŭ conducĕtorŭ în labirintulŭ vieței omenescĭ, întunecatŭ de elementele contrare binelui de obște, bunului comunŭ și fericirei pământescĭ și a celei eterne.

Scânteia acésta săntă e aprinsă și în inima poporului românŭ, și cu satisfacțiă vedemŭ, că ea, învăpăiată prin individiĭ, de Provedință spre acestŭ scopŭ menițĭ, începe a deveni o luminare aprinsă, care îi arată calea spre mântuire. Și óre cine suntŭ acei individĭ? — Suntŭ toțĭ, carĭ se ocupă cu deșteptarea și instruarea poporului, dér suntemŭ în primulŭ locŭ noi, învĕțătorii poporalĭ.

Ajungĕndŭ acestŭ poporŭ la limanulŭ și scopulŭ doritŭ, noi vomŭ puté esclama cu puterĭ sdruncinate, dér cu inima liniștită și mulțămită, asemenea poetului latinŭ Virgilius: „*Tante molis erat*“, căcĭ e adevĕrŭ necontestabilŭ, că nicĭ o tagmă a omenimei, care lucră pentru binele comunŭ și idealŭ sântŭ, sórte mai vitrigă ca și classa nóstră nu are. S'a amelioratŭ ceva puținŭ, mai alesŭ la aparințiă, dér luândŭ în considerațiune misiunea grea, pe terenulŭ culturalŭ naționalŭ, pretensiunea timpului modernŭ de a ne cualifica continu și perfecționa în metodulŭ instrucțiunei, precum și în tóte direcțiunile socialĭ, e invederatŭ, că acestea tóte cu dotarea din partea acelora, ale cărorŭ interese le servimŭ, stau în raportŭ de totŭ, contrarŭ.

Dér noi nu voimŭ a ne deplânge starea nóstră în privința purŭ materială, și a învinovăți poporulŭ nostru. Acestea numai *per tangentem* le amintimŭ, ne nutrimŭ noi chiar și cu speranțele spre bine și suntemŭ îndestulițĭ vĕḑĕndu buna-voința și recunoscința, — însĕ ne simțimŭ fórte jignițĭ, când vedemŭ, că chiar aceia, carĭ după organisațiunea treburilorŭ stau în frunte, comitŭ față de noi nedreptățĭ și irregularitățĭ, orĭ. deși nu le comitŭ nemijlocitŭ, le toleréză; la ivirea acelora față de noi, din o parte séu din alta, ei stau într'o nepăsare, care apare a fi chiar malițiósă, și le lasă tóte în cursulŭ lorŭ spre detrimentulŭ nostru.

Subscrișii, mai mulțĭ învĕțătorĭ Sĕlăgenĭ, din punctulŭ acesta de vedere voimŭ a ne face unele observărĭ modeste, rugândŭ Onorata Redacțiune a „Gazetei“, — căcĭ pe altă cale amŭ vĕḑutŭ, că e tócă la urechia surdului — sĕ ni-le publice și așa sĕ le comunice respectivilorŭ competențĭ.

Domnilorŭ bunĭ! Precum primăvéra sosindŭ, așteptămŭ sĕ se topéscă ghiața, orĭ câtŭ de grósă ar fi fostŭ, și aflămŭ lucrulŭ de fórte naturalŭ, căcĭ e aicĭ primăvéra: așa în era acésta a civilisațiunei e lucru logicŭ și consecuentŭ a dori, ca ghiața indolenței, indiferentismului — unde e a-se înțelege și privirea d-vóstre prin ochianŭ diminutivŭ asupra nóstră — sĕ dispară cu totulŭ. Cu alte cuvinte: cugetămŭ a fi timpulŭ sositŭ, de-a pretinde, ca celŭ puținŭ sĕ ne guvernațĭ cu cuvenita bună-voință, interesare de causă și echitate.

Căcĭ cu părere de rĕu trebue sĕ vedemŭ, că cei mai destoinicĭ învĕțătorĭ suntŭ de multe-orĭ scurtațĭ în competințele lorŭ deja statorite; alții, carĭ au desvoltatŭ mai multŭ zelŭ întru crescerea poporală, suntŭ amenințațĭ, dreptŭ recompensă, cu destituire din oficiu. Și la tóte acestea, de nicăirĭ sanare. Nu specificămŭ casurile, dér Vĕ declarămŭ, că noi în tóte vedemŭ numai neinteresare de viitorulŭ și causa săntă a învĕțămêntului și chiar rea-voință față de noi. Escepționămŭ însĕ cu venerațiune persóna Revds. d-nŭ vicarŭ, despre a căruĭ inimă nobilă și bună-voință suntemŭ convinșĭ și scimŭ, că décă ar fi d-sa în totŭ loculŭ și s'arŭ convinge despre starea adevĕrată a lucrului, nu s'ar întêmpla astfelŭ de neregularitățĭ; observămŭ numai, că de multe-orĭ e rĕu informatŭ.

Isvorulŭ rĕului îlŭ atribuimŭ, în cele mai multe casurĭ, directorilorŭ școlarĭ, din a cărorŭ purtare pare a-se manifesta așa ḑicêndŭ óre-care părere de bine față cu ne-ajunsurile și nĕcasurile nóstre. Regretămŭ fórte, că a trebuitŭ sĕ eșimŭ în publicŭ cu astfelŭ de cestiunĭ, dér rugămŭ autoritățile bisericescĭ, sĕ saneze rĕulŭ și sĕ aplaneze neregularitățile, căcĭ urmările acestorŭ stărĭ de lucrurĭ nu potŭ fi bune.

Mai mulțĭ învĕțătorĭ sĕlăgenĭ.

Dorința de-a ajunge la o bĕtrâneță adêncă.

Dorința de-a ajunge la o bĕtrâneță adêncă a esistatŭ la tóte popórele. Din timpurile cele mai vechĭ și până astăḑĭ, *macrobiotica*, adecă arta de ațĭ lungi viéța, ocupă un locŭ însĕmnatŭ în sciințe. Pe câtŭ de diferite însĕ suntŭ rassele omenescĭ, pe atâtŭ de diferite suntŭ și mijlócele și căile, carĭ s'au întrebuințatŭ pentru prelungirea vieții.

Grecii împreunau folositorulŭ cu plăcutulŭ. Ei se nisuiau sĕ-șĭ întăréscă puterile corpului prin respirare de *aerŭ curatŭ*, prin *băi* și deprinderĭ *gimnastice*. *Herodicus* ridică gimnastica la unŭ formalŭ mijlocŭ de cură. *Plutarch* pășesce ca antemergĕtorulŭ curei naturale, oprindŭ medicina și recomandândŭ, ca ómenii sĕ-șĭ țină *capulŭ caldŭ și piciórele recĭ*.

Când începù, în evulŭ mediu, a înflori *astrologia*, séu cetirea din stele, mijlócele macrobioticei devenirà de totŭ fără rostŭ. *Paracelsus* vindea *petra înțelepțilorŭ și sulfurŭ* (puciósă) *vegetabilŭ*, despre carĭ se ḑicea, că lungescŭ viéța până la 600 anĭ. *Roger Baco* recomanda *elixirulŭ de aurŭ*, precum și *extracte din perle și diamante*. Intrebuințarea acestui mijlocŭ, se ḑice, că a prelungitŭ viéța unei contese cu numele Desmond până la 140 anĭ. Bĕtrâna femeiă îșĭ schimbà pĕrulŭ de douĕ-orĭ și dinții de trei-orĭ.

Astrologii descoperirà secretulŭ vieții lungĭ în *stele*. Se credea, că fiă-care omŭ stă sub influința óre-cărui planetŭ, și că fiă-care corpŭ, fiă-care animalŭ și fiă-care plantă îșĭ are stéua sa. Décă se scia din zodia nascerei, că din partea cărorŭ constelațiunĭ și stele era amenințatŭ respectivulŭ individŭ, elŭ trebuia numai sĕ guste mâncărĭ și beuturĭ predomnite de planetulŭ opusŭ, pentru ca totŭ pericululŭ sĕ fiă delăturatŭ.

Marsilius Ficinus dedea ómenilorŭ sfatulŭ, sĕ consulte totŭ la șépte anĭ pe câte unŭ astrologŭ. *Leonhard Thurneysser*, renumitulŭ medicŭ alŭ prințului germanŭ Iónŭ George, îșĭ câștigà avere fórte mare prin aceea, că la nascerea fiă-cărui copilŭ nobilŭ era întrebatŭ de sfatŭ, ceea ce respectiva familiă o ținea ca cestiune de onóre.

Unŭ mijlocŭ minunatŭ contra morții era și *patulŭ cerescŭ* alŭ medicului *Groham*, despre care se credea, că are puterea de-a înzestra cu nóuĕ puterĭ pe celŭ ce durmia în elŭ. De-órece omulŭ, care construise acelŭ patŭ, cerea o sumă imensă pentru elŭ, patulŭ nu se vêndŭ nicĭ-odată, ci se împrumuta numai spre întrebuințare. In fine patulŭ ajunse în mâna judecătorilorŭ, și atuncĭ se descoperì, că întregulŭ secretŭ consta numai din mașinĭ electrice, din mirosurĭ plăcute și din mijlóce narcotice (de adurmitŭ).

In câtva mai rațională era *metoda transfusiunei*, care consta din aceea, că se întroducea în vinele bĕtrânilorŭ sânge tinĕrŭ și sănĕtosŭ, prin ceea ce se credea, că corpulŭ capĕtă nóue puterĭ. Papa *Inocențiu VIII* lăsà sĕ 'i-se conducă în vine sângele a trei copii tinerĭ; mijloculŭ acesta însĕ nu-i folosì nimica, ci din contră causà și mórtea sermanilorŭ copii. Astăḑĭ metoda transfusiunei ocupă unŭ locŭ însĕmnatŭ în medicină. După părerea lui *Maupertuis*, lungimea vieții se îndréptă după acea metodă. Cu câtŭ intră mai puținŭ în activitate organele, cu atâtŭ ele rĕmânŭ mai multŭ în deplină putere.

Celŭ dintâiu scrutătorŭ mai însĕmnatŭ pe terenulŭ macrobioticei a fostŭ *Hufeland*. Acestŭ mare medicŭ alŭ timpului sĕu, puse ca condițiune principală a unei viețĭ lungĭ, observarea principiului: „*Mens sana in corpore sano*“ (Minte sănĕtósă în trupŭ sănĕtosŭ). Sciința propune multe mijlóce pentru prelungirea vieții, în fine însĕ tóte învĕțăturile se unescŭ într'una: „*Trăesce cu mĕsură și înțelepțesce!*“ *Claude Bernard* ḑice următórele: „*Mortea* urméză atuncĭ, când în mașina organisată încétă de a mai funcționa una séu mai multe elemente organice, necesare pentru viéța întregului, și ast-felŭ se ridică echilibrulŭ vieții. Când ochii se strică prin lucrulŭ prea multŭ, când nervii se móe, plumânile și celelalte organe nu mai potŭ funcționa, atuncĭ se apropriă mórtea. Pentru aceea grijițĭ multŭ de fiă-care organŭ, și căutațĭ sĕ-lŭ ținețĭ în activitate, câtŭ de lungŭ timpŭ puteți, și atuncĭ vețĭ avé respunsulŭ la întrebarea: „Cum putemŭ îmbĕtrâni?“

Literatură.

In librăria L. Alcalay, Bucurescĭ, au apărutŭ de d lu *V. Gr. Borgovanŭ*: 1) „*Povățuitorulŭ*“ *clasei I și II primare*, spre conducerea copiilorŭ și spre facerea lecțiilorŭ din tóte studiile, conformŭ programei oficiale din 1893. — Prețulŭ 3 lei. 2) „*Incercărĭ de Psihologie și Logică intuitivă*“ conformŭ noului programŭ oficialŭ, manualŭ pentru normaliștĭ, învĕțătorĭ, institutorĭ și alțĭ bărbațĭ de școlă. Prețulŭ 4 lei. Aceste cărțĭ, fiă-care în volumŭ de 280—290 paginĭ (8° formatŭ mare) suntŭ neapăratŭ trebuinciose normaliștilorŭ și învĕțătorilorŭ de cursulŭ primarŭ, din orașe și din sate. „Povățuitorulŭ“ deslușesce pe cetitorŭ asupra multorŭ cestiunĭ din cl. I și II, oferindu-i o mulțime de lecțiunĭ și schițe metodice din materiile prescrise. — *Psihologia și Logica*, într'unŭ modŭ neobicĭnuitŭ până acum la noi, tóte cestiunile din aceste sciințe le lămuresce prin esemple din clasicii românĭ, și forméză regulile și legile phisice într'unŭ limbagiu ușorŭ și clarŭ; aduce și lămuresce, în formă de esercițiĭ, o mulțime de casurĭ și de maxime din viață, și în urmă sub formă de aplicațiunĭ, arată cum educatorulŭ și învĕțătorulŭ are sĕ trateze elevulŭ în familie și în școlă, ca acesta sĕ ajungă omŭ de caracterŭ. 3) „*Cursŭ gradatŭ de desmnŭ liniarŭ*“, întocmitŭ pe basa noului programŭ, împărțitŭ în 8 caete, câte 4 de fiă-care clasă, a 35 de banĭ. Caetele acestea, în cursŭ de trei anĭ, s'au întrodusŭ aprópe în tóte școlele primare din țéră, și d-nii învĕțătorĭ s'au pututŭ convinge câtŭ de ușorŭ, câtŭ de plăcutŭ și câtŭ de cu succesŭ, copilașii (sub conducerea d-lorŭ) ajungŭ sĕ desemneze totŭ felulŭ de figurĭ, ce le prescrie noulŭ programŭ, începĕndŭ dela linii până la figura omului.

*

In editura librăriei Carolŭ Müller din Bucurescĭ (Calea Victoriei 53) au apărutŭ de curêndŭ următórele cărțĭ: **Unŭ anŭ de luptă**, de *A. Vlăhuță*. Conține vre-o 34 de scriei felurite. Prețulŭ 2 lei 50 banĭ.

Poveste tristă, romanŭ de François *Coppée*, tradusŭ de *Dumitru Stăncescu*; 116 pag. Prețulŭ 1 leu 50 banĭ.

Epigrame, de *Radu T. Rosetti*. Ediția II. Prețulŭ 2 lei.

DIVERSE.

Eugene Plon, șefulŭ marei editurĭ și tipografii „Henri Plon Nonrrit et Comp.“ din Parisŭ, a muritŭ ḑilele trecute în etate de 58 anĭ. In editura s'a au apărutŭ între altele istoria lui Cesar de Napoleon III, alocuțiunile Papei Leo XIII, multe opurĭ diplomatice, în timpulŭ din urmă însĕ mai alesŭ memoriile generalilorŭ și ale oficerilorŭ de pe timpulŭ primului imperiu. Astfelŭ învĕțații, istoriografii și scriitorii moravurilorŭ și tradițiunilorŭ poporale au în opurile acestei editurĭ destulŭ materialŭ. Plon este o vechiă familiă de tipografĭ francesĭ. Ei îșĭ tragŭ originea din Danemarca; de acolo emigrară mai întâiu în Olanda, apoi, înainte cu 200 anĭ, în Francia unde înființară cea d'întâiu tipografiă a lorŭ în Baye, lângă Remis. Eugene Plon făcù lungĭ călĕtorii prin Germania și Danemarka, adunândŭ și publicândŭ opurĭ asupra lui Thorwaldsen, Benvenuto, Cellini, Leone Leoni și Pompeo Leoni. Esistă unŭ numĕrŭ considerabilŭ de familii vechĭ de editorĭ și tipografĭ în Francia. Cea mai veche este Oudin din Poitires, care de curêndŭ si-a serbatŭ esistența de 400 anĭ. In Parisŭ suntŭ de amintitŭ: Firmin Didot, Quantin, Galadain, Delagrave, Lahure, Jonaust; în Tours, Mame; în Lille, Lefort; și în Renne, Oberthür.

Cum compune Saint-Saëns. Renumitulŭ compositorŭ francesŭ Saint-Saëns, cunoscutŭ nu numai prin opurile sale musicale, ci și prin modulŭ sĕu de viață bizarŭ și escentricŭ, șĭ-a finitŭ chiar acum cea mai nóuĕ operă intitulată „Brunhilda“. Nu este neînteresantŭ a sci, în ce modŭ originalŭ șĭ-a creatŭ măestrulŭ opera sa. Când se puse Saint-Saëns în luna lui Novembre anulŭ trecutŭ la masa sa de scrisŭ din Parisŭ, ca sĕ încépă cu composiția operei nóue, elŭ aflà, că nu va puté isprăvi nimica în Parisulŭ sgomotosŭ și rece, și că va trebuì sĕ plece spre zonele mai călduróse. De aceea plecà la Toulousa, de aci la Spania, Algeria, Egipetŭ și Ceylon până la Cochinchina, lucrândŭ în fiă-care din aceste țĕrĭ la opera sa. In Ismailia opera era gata până la celŭ din urmă actŭ. Din Port Said scrise Saint-Saëns unui amicŭ alŭ sĕu, următórele: „In câte-va ḑile plecŭ în vaporulŭ „Saghalien“ încotro-va, căcĭ, am lipsă de liniște absolută, ca se potŭ fini și celŭ din urmă actŭ.“ Scrisórea din urmă a componistului datéză din 21 Ianuarie, când se afla pe oceanulŭ indicŭ. Elŭ scrie: „Am începutŭ celŭ din urmă actŭ, pe mare. Oceanulŭ e aci de o colóre admirabilă albastră, cum nu se póte vedé în Nordŭ.“ In fine înainte cu câte-va ḑile elŭ depeșà din Cochinchina: „Travail fini.“

Proprietarŭ: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Gregoriu Maiorŭ.**

---

surde, carĭ stau până acuma în calea artei dramatice. Și de-mĭ va succede acésta, atuncĭ celŭ mai mare avantagiu va fi numai pe partea d tale. Decide-te, domnule, putemŭ sĕ câștigămŭ multŭ, ba totŭ, și nimicŭ nu vomŭ perde. O eventuală neisbândă, precum și urmările ei, le voiu lua cu plăcere asupră-mĭ. D-ta însĕ te poțĭ fórte ușorŭ scusa cu aceea, că ai concesŭ unei fete sĕ jóce numai pentru-ca sĕ nu fi silitŭ a priva pe regină de o plăcere. Ei, domnule, te învoescĭ?“

— „Fiă déră, Mylady; dorința vóstră fiă împlinită. Mĕ învoescŭ“.

— „Ițĭ mulțămescŭ ferbinte, domnule! Am încheiatŭ aicĭ unŭ contractŭ, spre a lupta contra prejudițiului. O, de amŭ învinge?“

— „Acésta este și dorința mea, Mylady; și acum voiu sĕ mĕ ducŭ la contele de Essex și voiu sĕ-i anunțŭ, ce a pățitŭ actorulŭ Field. Dér tot-odată voiu sĕ-i spunŭ, că representația „Romeo și Iulia“ pentru aceea totușĭ se va da, deóre-ce pentru rolulŭ „Iuliei“ s'a aflatŭ o nouă putere“.

(Va urma.)

Cursulŭ la bursa din Viena.

Din 9 Aprilie 1895.

Renta ung. de aurŭ 4%	123.40
Renta de corône ung. 4%	99.40
Impr. căil. fer. ung. în aurŭ 4½%	126.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	104.10
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	123.50
Bonurĭ rurale ungare 4%	98.75
Bonurĭ rurale croate-slavone.	98.25
Imprum. ung. cu premii	162.-
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	152 —
Renta de hârtie austr.	101.65
Renta de argint austr.	101 70
Renta de aur austr.	123.50
Losurĭ din 1860	159.—
Acții de ale Băncei austro ungară.	1103.—
Acții de-ale Băncei ung. de creditŭ.	460.25
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	403.60
Napoleondorĭ.	9.68
Mărcĭ imperiale germane	59.72
London vista	122.25
Paris vista	48.35
Rente de corône austr. 4%.	101.35
Note italiene.	46.—

Tipografia A. Mureșianu, Brașovŭ.